

De eikenprocessierups te lijf met zijn natuurlijke vijanden

Natuurlijke beheersing van de eikenprocessierups, het kan! Door de omgeving van eiken ecologisch te verrijken met de juiste soorten wordt onderdak geboden aan de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Deze natuurlijke vijanden zorgen ervoor dat de overlast door eikenprocessierupsen ieder jaar wordt teruggebracht. Bovendien geeft dit een ecologische impuls aan de buitenruimte; beheerders slaan hiermee dus twee vliegen in één klap.

Symptombestrijding

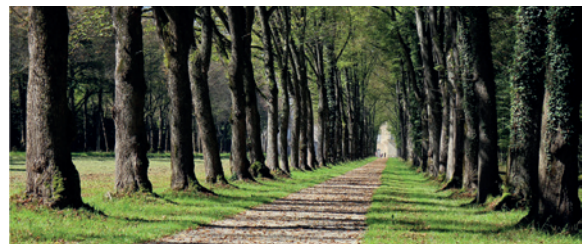
De eikenprocessierups komt sinds eind jaren '80 in ons land voor waarbij de laatste jaren zelfs gesproken wordt van een plaag. Veel mensen hebben last van de eikenprocessierups. De brandharen van de rups veroorzaken jeuk, geïrriteerde luchtwegen en kunnen zelfs ernstige allergische reacties veroorzaken. Daarom wordt actief ingezet op de bestrijding van de eikenprocessierups.

Als bestrijdingsmethode wordt het wegbranden- of zuigen van de rupsen veel toegepast als bestrijdingsmethode. Dit is arbeidsintensief en heeft als nadeel dat de brandharen nog lang in de lucht kunnen blijven hangen. Er zijn ook biologische alternatieven, zoals de bestrijding met sporenvormende bacteriën of nematoden maar deze hebben als nadeel dat ze alle soorten rupsen aanpakken en niet enkel de eikenprocessierups.

Een eikenprocessierupsennest.

Ondanks de actieve inzet van verschillende bestrijdingsmethodes wordt de overlast van de eikenprocessierups elk jaar groter. De bestrijdingsmethodes zijn een vorm van symptombestrijding en bieden geen structurele oplossing.

Eikenlanen zonder ondergroei zijn een walhalla voor de eikenprocessierups.

(Bio)diversiteit biedt uitkomst

De razendsnelle verspreiding van de eikenprocessierups kent twee belangrijke oorzaken. Dit zijn de milde winters en vooral de manier waarop ons landschap is ingericht. In grote delen van ons land staan eindeloze rijen eiken langs de wegen. Via deze lanen kan de eikenprocessiev�inder zich eenvoudig verspreiden. Bovendien zorgt het efficiënte maaibeheer van de bermen ervoor dat de habitat van natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups geminimaliseerd wordt. Als het landschap strak en kaal is, vinden roofinsecten en mezen geen plek om te schuilen en zich voort te planten wat de eikenprocessierups vrij spel geeft.

Voor de natuurlijke beheersing van de eikenprocessierups is een landschap nodig met veel diversiteit, zowel in inheemse bomen en struiken, kruiden als in insecten en vogels. Dan ontstaat een ecosysteem wat zichzelf in balans houdt en het aantal eikenprocessierupsen op een natuurlijke wijze vermindert.

Tallose mogelijkheden

Een veerkrachtig ecosysteem creëer je met soorten die van nature op een locatie thuishoren. De eikenprocessierups heeft vele natuurlijke vijanden, zoals sluipwespen, gaasvliegen, mezen en vleermuizen. Door geschikt habitat voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups te creëren, kunnen zij de rol van actieve bestrijder op zich nemen. Er zijn tallose mogelijkheden om deze natuurlijke vijanden naar de zin te maken. Het is van belang de natuurlijke omstandigheden in een goed functionerend ecosysteem als uitgangspunt te nemen.

Ecologische beheersing van de eikenprocessierups kan onder andere bestaan uit:

- Bermen inzaaien met bloemenmengsel, vooral scherm-bloemige en vlinderbloemigen
- Het poten van doorbloei mengsel van bolgewassen (in stedelijk gebied)
- Aanplant van gebiedseigen inheemse struiken en bomen
- Een natuurlijke opbouw van de beplanting met een kern-, mantel- en zoomvegetatie
- Nestkastjes voor vogels
- Stapels dood hout/ takkenrillen
- Niet strak maaien rond de stammen, zo blijft daar de kruidlaag staan.
- Stamschot laten staan
- Gefaseerd maaien, laat steeds 20-50% van de vegetatie staan

Kamperfoelie

Aan de slag met ecologische bestrijding van de eikenprocessierups

Ecologische beheersing van de eikenprocessierups is een kwestie van maatwerk en vraagt om een planmatige aanpak. Daarom is het aan te bevelen de volgende stappen te doorlopen:

1. Inventarisatie naar ecologische omstandigheden en ontbrekende schakels in het ecosysteem.
2. Opstellen plan van aanpak met maatregelen, risico's en prioritering om het ecosysteem completer te maken
3. Uitvoering van de maatregelen in het veld
4. (Jaarlijkse) monitoring van de effecten
5. Eventueel bijsturen met extra maatregelen

Hoewel verschillende onderzoeken veelbelovende resultaten laten zien, kost het de nodige tijd om een veerkrachtig ecosysteem op te bouwen. Daarom blijft het wegzuigen van eikenprocessierups op risicolocaties in de beginperiode nodig. Na verloop van enkele jaren zal de bestrijding van de eikenprocessierups steeds minder intensief worden. De ecologische aanpak is dus een investering op lange termijn. Het vraagt om een vooruitziende blik, maar werpt op meerdere fronten vruchten af: minder overlast van de eikenprocessierups, meer biodiversiteit en een mooier landschap.

Onderzoek laat veelbelovende resultaten zien!

Op verschillende plekken in ons land onderzoeken overheden, experts en andere belanghebbenden de effecten van ecologische bestrijding van de eikenprocessierups. Zo zijn langs een eikenlaan in Wapserveen verschillende maatregelen getroffen om de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups te stimuleren. Er is een speciaal bloemenmengsel gezaaid en zijn er nestkastjes opgehangen. De onderzoekers vergelijken deze locatie met een weg waar die maatregelen niet zijn toegepast. Hoewel het onderzoek nog niet zo lang loopt zijn de resultaten al veelbelovend. Op de testlocatie zijn vorig jaar 85% minder nesten van de eikenprocessierups geteld. Ook in Gelderland en Noord-Brabant vindt onderzoek plaats. Storix boom- en landschapsbeheer doet proeven met een broedkast voor parasieten van de eikenprocessierups. De Vlinderstichting, HEEM, Hellingman Onderzoek en Advies en Naturalmedia monitoren het effect van bloemrijke bermen op het aantal natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Deze onderzoeken zijn nog in volle gang. RANOX-natuuraannemer gebruikt de tussentijdse resultaten van deze onderzoeken in het advies en de uitvoering van de maatregelen.

Aanleg kruidenrijke bermen voor natuurlijke beheersing eikenprocessierups.

Meer weten?

Neem dan vrijblijvend contact op met RANOX natuuraannemer. Wij komen graag een keer bij u langs om van gedachten te wisselen of een korte presentatie te geven.

T 085 75 00 600 E info@ranox.nl W www.ranox.nl

Volg ons op Twitter, LinkedIn en Facebook.

